

Nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju – wnioski dla programowania na poziomie (ponad) lokalnym

Nowe przepisy wynikające z ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw

Daniel Baliński
DEPARTAMENT STRATEGII MFiPR

12 listopada 2020

Nowy katalog strategii rozwoju

- średniokresowa strategia rozwoju kraju,
- inne strategie rozwoju (krajowe strategie horyzontalne i strategie ponadregionalne),
- strategia rozwoju województwa,
- **strategia rozwoju gminy,**
- **strategia rozwoju ponadlokalnego.**

Strategia rozwoju ponadlokalnego – wspólny dokument strategiczny kilku gmin, dla obszaru funkcjonalnego, powiązania obszarów miejskich z wiejskimi wskazywane w wielu raportach i opracowaniach (OECD, EoRPA) jako kluczowe dla rozwoju lokalnego, również KSRR podkreśla rolę współpracy i partnerstwa, w szczególności teraz – w sytuacji COVID i większego oparcia o lokalne potencjały

Strategie ponadlokalne – zintegrowane podejście

Strategia rozwoju ponadlokalnego (np. MOF)	<ul style="list-style-type: none">▪ jest dokumentem fakultatywnym,▪ spójna ze strategią województwa,▪ wymagania w zakresie tych strategii rozwoju zawiera zmieniona ustawa o samorządzie gminnym▪ sporządzana przez gminy sąsiadujące powiązane ze sobą funkcjonalnie; dopuszcza się również udział powiatu;
Elementy strategii ponadlokalnej	<ul style="list-style-type: none">▪ wnioski z diagnozy,▪ wyzwania rozwojowe,▪ cele rozwojowe w ujęciu społecznym, gospodarczym i przestrzennym,▪ model i ustalenia/rekomendacje▪ OSI▪ kierunki interwencji i działania służące realizacji celów,▪ oczekiwane rezultaty, również w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,▪ system realizacji i ramy finansowe oraz potencjalne źródła finansowania.
KSRR/uzppr/ustawa wdrożeniowa/rozporządzenie ogólne	<ul style="list-style-type: none">▪ promowanie współpracy i tworzenia strategii dla większych obszarów niż jedna JST▪ istniejące dokumenty strategiczne w JST – po dostosowaniu do wymogów z rozporządzenia mogą służyć w aplikowaniu o środki zewnętrzne▪ dla MOFOW obowiązkowa strategia ponadlokalna uzppr (projekt ustawy wdrożeniowej)

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

odnosi się do treści całej strategii
obrazuje kierunki rozwoju JST z
uwzględnieniem przestrzeni

przedstawia zmiany w przestrzeni jakie
powinny zaistnieć, aby zrealizować cele
strategii

łączy perspektywę strategii –
średniookresową z perspektywą
długookresowych zmian
i trendów i wyzwań rozwojowych

jest „planem ogólnym” rozwoju danego
terytorium z uwzględnieniem
specyficznych uwarunkowań

Podstawowe elementy modelu:

- sieć osadnicza
- obszary o kluczowych funkcjach dla rozwoju (np. przemysłowe, mieszkaniowe, dobrych gleb, uzdrowiskowe, rekreacyjne – w zależności od charakteru gminy),
- powiązania infrastrukturalne, w tym transportowe i energetyczne
- sieć ekologiczna
- inne – ważne z punktu widzenia województwa-OF-gminy

Wpływ nowelizacji uzppr na programowanie na poziomie lokalnym i ponadlokalnym

- To na podstawie uzppr przygotowuje się strategie rozwoju oraz realizujące je programy
 - Integracja wymiaru społeczno-gospodarczego i przestrzennego w dokumentach strategicznych przygotowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym (komponent przestrzenny w strategiach, podobny zakres, OSI)
- Wprowadza **nowe mechanizmy** uzgadniania działań rozwojowych, w tym na poziomie lokalnym - mechanizm **POROZUMIENIA TERYTORIALNEGO**
 - Porozumienie terytorialne (art. 14 rb. uzppr) mechanizm uzgodnień kraj - region - poziom (ponad) lokalny
- Stanowi ona również **punkt odniesienia dla programowania interwencji finansowanej z środków budżetowych UE**, szczegółowo regulowanej w ustawach wdrożeniowych
 - Podstawą wdrażania CP5 (PS2021-2027) będą terytorialne i lokalne strategie rozwoju

Strategie lokalne/ponadlokalne w kontekście programowania funduszy UE

Strategie lokalne/ponadlokalne mogą stanowić podstawę do programowania funduszy UE (PS 2021-2027 oraz KPO)

Zapis po trilogach: Istniejące dokumenty strategiczne dotyczące danych obszarów mogą być wykorzystane do strategii terytorialnych.

Podstawą wdrażania CP5 będą strategie terytorialne, czyli przy wykorzystaniu instrumentów terytorialnych niezbędne będzie posiadanie strategii terytorialnej (ZIT, ATT) i lokalnej strategii rozwoju (RLKS)

Strategia terytorialna: musi spełniać minimalne warunki określone w **art. 23 rozporządzenia ogólnego** oraz zawierać m.in.:

- diagnozę obszaru realizacji IIT wraz z analizą problemów i potrzeb
- cele ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu, powiązane z realizacją właściwego programu operacyjnego
- listę projektów z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami
- opis procesu zaangażowania partnerów społ.-gos. oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego

Porozumienie Terytorialne (PT)

PT jest mechanizmem uzgodnień - dotyczącym planowania, realizacji i sposobu finansowania przedsięwzięć istotnych dla stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczo-przestrzennego danego obszaru - tworzonym w oparciu o współpracę wszystkich partnerów procesów rozwojowych, pomiędzy:

- 1) zarządem województwa z JST
- 2) ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, a także właściwym ministrem a JST
- 3) JST

Na obszarze objętym mechanizmem PT :

- mogą być wykorzystywane różne instrumenty terytorialne,
- podstawa to proces strategicznego planowania rozwoju obszaru, w tym: analiza jego problemów i potencjałów, wytyczenie adekwatnych do wyników analizy celów rozwoju oraz identyfikację kluczowych przedsięwzięć rozwojowych, a także odpowiedni system wdrażania i ewaluacji.
- proces zakończony formalnym przyjęciem strategii rozwoju obszaru lub planu działania

Realizacja PT przede wszystkim na obszarach funkcjonalnych i obszarach strategicznej interwencji

Cel Polityki 5 – projekt UP

❖ szczególne działania adresowane do OSI tj.

-miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze (139 miast),

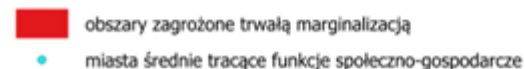
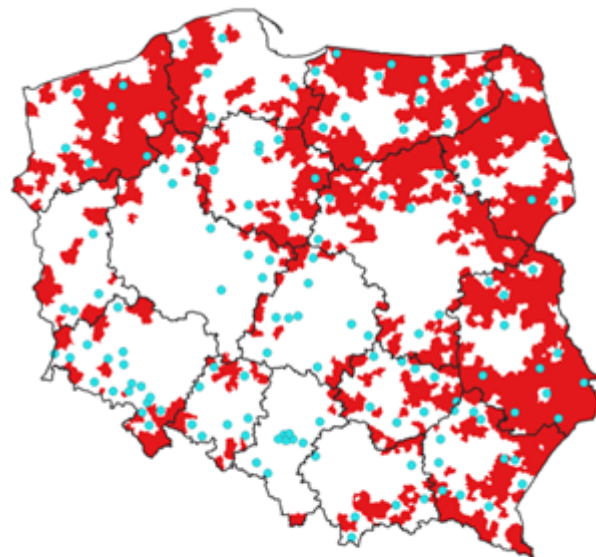
-obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją (755 gmin)

-OSI regionalnych,

oraz obszarów zdegradowanych, wymagających rewitalizacji;

❖ **wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z miastami**, gdzie każdy partner korzysta ze wzajemnej relacji;

istotne znaczenie powiązań w kontekście dostępu do usług publicznych

❖ wdrażanie za pomocą instrumentów terytorialnych – **ZIT, RLKS, IIT**

❖ promowanie współpracy i tworzenia strategii dla większych obszarów niż jedna JST np. w ramach ATT

CENTRUM WSPARCIA DORADCZEGO – projekt strategiczny

Cel CWD: „wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych (gminnych i powiatowych), w tym poprawa ich kompetencji do zarządzania strategicznego oraz inicjowania i realizacji kompleksowych przedsięwzięć rozwojowych, w partnerstwie społeczno-gospodarczym i z sąsiednimi samorządami”

Cele doradztwa:

- **zainicjowanie i wzmocnienie już istniejącej współpracy najślabszych JST** (pokazanie im korzyści, jakie mogą czerpać ze wspólnej realizacji zadań)
- **wsparcie partnerstw JST**, które chcą współpracować i mają **pomysł na współpracę**
- **przetestowanie, jak powinien wyglądać proces planowania strategicznego i projektowego w partnerstwach JST** (poprzez stworzenie **strategii terytorialnej i pakietu projektów** **wypełniających wymogi polityki spójności UE**)

Zaplanowane etapy wsparcia JST:

1. **Pilotaż CWD w 38 partnerstwach JST (XI 2020 – III 2022)**
2. **Wsparcie dla MOF miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze w przygotowaniu Planów działań ZIT (2021-2022)**

Dziękuję za uwagę

KONTAKT:

Departament Strategii MFiPR

mejl: daniel.balinski@mfipr.gov.pl